

De zilveren Albertusdaalder en de scheiding tussen Nederland en België

In 1555 nam koning Filips II van Spanje de regering van de Habsburgse Nederlanden over van zijn vader keizer Karel V. Omdat Filips in de eerste plaats koning van Spanje was, werden de Nederlanden sindsdien de Spaanse Nederlanden genoemd. Dit was geen officiële benaming, aangezien staatkundig de afzonderlijke landsheerlijkheden 'slechts' in personele unie verenigd waren.

Aan het einde van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) werden de eens zo grote Spaanse Nederlanden verdeeld. De noordelijke zeven provincies voegden zich tot een land - nu Nederland. De zuidelijke provincies bleven onder Spanje en vormden de Spaanse Nederlanden, nu België.

Tijdens de Tachtigjarige Oorlog werd de zuster van de koning van Spanje, Isabella Clara Eugenia en haar man Albert VII van Oostenrijk, landvoogd van de Spaanse Nederlanden. Gedurende deze tijd waren de Spaanse Nederlanden formeel onafhankelijk van Spanje. Na de dood van de kinderloze Albert vielen de Zuidelijke Nederlanden, in overeenstemming met het contract, terug aan Spanje, dat toen geregeerd werd door koning Filips IV.

Isabella en Albert probeerden de ellende van de oorlogsjaren te overwinnen. Vanaf 1609, tijdens het Twaalfjarig Bestand met de noordelijke provincies, bloeide het hoofse, sociale en kerkelijke leven in en

Kaart van de Zeventien Provinciën met in rood de lijn van de scheiding tussen de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden in 1648 (het eind van de Tachtigjarige Oorlog).

rond Brussel weer volop. En de ambitieuze Isabella en Albert slaagden erin de economie een enorme impuls te geven door middel van een reeks hervormingen.

Een van de belangrijkste hervormingen was de introductie van een nieuw monetair systeem in 1612. Tot het midden van de 18e eeuw is dit systeem bijna niet veranderd. De landvoogden werden daarbij geholpen door de grote hoeveelheid zilver dat van de Nieuwe Wereld via Spanje in overvloed binnen kwam. Van dit zilver konden munten geslagen worden. De nieuwe zilveren munt, de Albertusdaalder, werd ook bekend als patagon - vernoemd naar Patagonië - de streek van Zuid-Amerika, waar het zilver

België - Brabant: Aanbieding van twee Albertusdaalders. Met Certificaten van Echtheid. De uitgifte van Albert en Isabella en de uitgifte van Koning Filips IV van Spanje

◆ Albert en Isabella - 1612-1621

Country: Belgium-Brabant; Year of Issue 1612-1621; Ruler: Albert and Isabella, 1596-1621; Denomination: Patagon; Material: Silver Ag; Description: Crowned cross of staves, flanked by monograms / Crowned coat-of-arms surrounded by the Order of the Golden Fleece; Condition: vf; Weight: ca. 28 gr.; Diameter ca. 42 mm.

◆ Koning Filips IV - 1621-1665

Country: Belgium-Brabant; Year of Issue: 1621-1665; Ruler: Philippe IV., 1621-1665; Denomination: Patagon; Material: Silver Ag; Description: Crowned cross of staves, flanked by monograms / Crowned coat-of-arms surrounded by the Order of the Golden Fleece;

Condition: vf; Weight ca. 28 gr.; Diameter: ca. 42 mm.

Verkrijgbaar bij Edel Collecties. Prijs op aanvraag.

gevonden werd.

Dankzij de nieuwe rijkdom konden Isabella en Albert in Brussel een groot hof onderhouden, met kunstenaars en wetenschappers. Het paar werd als de belangrijkste patroons beschouwd van de Nederlandse kunst aan het begin van de Gouden Eeuw. De meest bekende kunstenaar was natuurlijk de schilder Peter Paul Rubens, die als geen ander een blijvende impact op de Nederlandse schilderkunst heeft gehad.

De patagon, patacon of Albertusdaalder werd in de Lage Landen in 1612 geïntroduceerd onder het bewind van de aarts-hertogen Albert en Isabella (1598-1621) en werd voor het laatst geslagen in 1711 onder de Spaanse troonpretendent Karel III (1703-1711) in Antwerpen.

Naast een nieuwe reeks goudmunten, gebaseerd op de soeverein, verscheen ook een reeks zilvermunten. Deze reeks zilveren munten kreeg al spoedig de benaming “patagon” waarbij 1 Patagon een waarde had van 48 stuivers. Naast de hele Patagons zijn er ook dubbele, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ Patagons. Deze reeks werd later nog aangevuld met een zestiende Patagon. Op de voorzijde staat een gekroond stokkenkruis met in het midden de vuurslag en het Gulden Vlies. De keerzijde toont het gekroonde Bourgondische wapen, omhangen met de ketting van het Gulden Vlies.

Deze munten werden niet alleen in de Lage Landen gewaardeerd voor hun kwaliteit, gehalte, ontwerp en afwerking, maar werden ook in Oost-Europa en Rusland een gewild betaalmiddel. De Patagon werd, samen met andere Nederlandse en Duitse zware zilveren munten, officieel toegelaten tot het Russische monetaire systeem door deze van twee kloppen te voorzien (Jefimok). •